

УДК 378.048.2

**ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ТА ДОЦЕНТСЬКОЇ
ПРАКТИК ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 011
“ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ”**

Ніколаєва С. Ю., Майєр Н. В.

nikolaeva.ku@gmail.com; teacher123@ukr.net

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 04.07.2017. Рекомендовано до друку 1.11.2017.

Анотація. Програма, складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, призначається аспірантам з галузі знань 01 “Освіта” за спеціальністю 011 “Освітні, педагогічні науки”. Програма складається з трьох змістових модулів: асистентська практика з іноземної мови у мовних вищих навчальних закладах / факультетах; асистентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації; доцентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації. Наведено переліки загальних і спеціальних компетентностей, які мають формуватися в аспірантів у ході практик. Крім того, сформульовано основні цілі та завдання кожного з видів практики; конкретизовано інформаційний обсяг практик у межах кожного з модулів навчання.

Ключові слова: доктор філософії, галузь знань 01 “Освіта”, спеціальність 011 “Освітні, педагогічні науки”, асистентська практика, доцентська практика, іноземна мова, педагогіка, методика навчання.

**Николаева С. Ю., Майер Н. В. Киевский национальный лингвистический университет
Программа педагогической ассистентской и доцентской практик доктора философии по специальности 011 “Образовательные, педагогические науки”**

Аннотация. Программа, составленная в соответствии с образовательно-научной программой подготовки доктора философии, предназначается аспирантам в области знаний 01 “Образование” по специальности 011 “Образовательные, педагогические науки”. Программа состоит из трёх содержательных модулей: ассистентская практика по иностранному языку в языковых вузах / факультетах, ассистентская практика по дисциплинам выбранной научной специализации, доцентская практика по дисциплинам выбранной научной специализации. Приведены перечни общих и специальных компетентностей, которые должны формироваться у аспирантов в ходе практик. Кроме того, сформулированы основные цели и задачи каждого из видов практики, конкретизирован информационный объём практик в пределах каждого из модулей обучения.

Ключевые слова: доктор философии, отрасль знаний 01 “Образование”, специальность 011 “Образовательные, педагогические науки”, ассистентская практика, доцентская практика, иностранный язык, педагогика, методика обучения.

**Nikolaeva S. Yu., Mayer N. V. Kyiv National Linguistic University
The program of pedagogical assistant and associate professor practice for Ph.D. in specialty 011 “Educational, pedagogical sciences”**

Annotation. The program is designed to graduate students in the field of study 01 “Education” in the specialty 011 “Education Sciences”. It is compiled in accordance with the educational and scientific program for the doctor of philosophy training. The program consists of three content modules: assistant practice in a foreign language in language universities / faculties, assistant practice in the chosen scientific specialization disciplines, associate professor practice in the chosen scientific specialization disciplines. The general and special competencies lists that should be formed in graduate students in the course of practice are given. In addition, the main goals and objectives of each practice type are formulated, the information volume of practice within each of the modules of instruction is specified.

Key words: Ph.D., field of study 01 “Education”, specialty 011 “Educational, pedagogical sciences”, assistant practice, associate practice, foreign language, pedagogy, teaching methods.

ВСТУП

Програма педагогічної асистентської та доцентської практик складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки".

Предметом педагогічної асистентської та доцентської практик є теорія і практика реалізації освітньо-наукового процесу у вищих навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв'язки: наукознавство, педагогіка, психологія, лінгвістика, культурологія, іноземна мова.

Педагогічна практика в системі підготовки доктора філософії є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі і являє собою вид практичної діяльності аспірантів із здійснення освітнього процесу у вищій школі, що включає викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу з дисципліни, формування компетентностей (знань, професійно орієнтованих навичок і вмінь тощо) для реалізації в практичній викладацькій діяльності.

Асистентська практика з іноземної мови аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на другому році навчання і являє собою планування, підготовку і проведення практичних занять на мовних кафедрах університету. Асистентська практика з іноземної мови передбачає 60 години (2-а кредити ЄКТС).

Асистентська практика з **дисциплін обраної наукової спеціалізації** аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на другому році навчання і являє собою планування, підготовку і проведення практичних/семінарських занять за програмами дисциплін кафедри психології та педагогіки або кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій. Асистентська практика з теоретичних дисциплін передбачає 60 годин (2-а кредити ЄКТС).

Доцентська практика з **дисциплін обраної наукової спеціалізації** аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на третьому році навчання в аспірантурі і передбачає планування, розробку і проведення аспірантами лекційних занять в рамках обраної ними наукової спеціалізації за програмами дисциплін кафедри психології та педагогіки або кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій. Доцентська практика передбачає 60 годин (2-а кредити ЄКТС).

Терміни практики та її програма визначаються відповідно до індивідуального плану аспіранта, узгоджуються з науковим керівником і затверджуються завідувачем відповідної кафедри.

Терміни проведення науково-педагогічної практики встановлюються з урахуванням теоретичної підготовленості аспірантів і відповідно до навчального плану і графіку навчального процесу. Аспірантам, які працюють за трудовою угодою (проводять заняття зі студентами з різних дисциплін в рамках трудової діяльності) в системі вищої професійної освіти, навчальне навантаження зараховується як педагогічна практика, при цьому аспіранти надають на кафедру відповідні підтверджуючі документи.

Програма педагогічної практики **складається з трьох змістових модулів:**

- Асистентська практика з іноземної мови у мовних вищих навчальних закладах / факультетах.

- Асистентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації.

- Доцентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації.

Виконання завдань зазначених модулів сприяє формуванню в аспірантів **компетентностей**, передбачених освітньо-науковою програмою (див. табл. 1 і 2).

Таблиця 1

**Загальні компетентності (ЗК) випускників аспірантури
за спеціальністю 011 “Освітні, педагогічні науки”**

№	Зміст компетентності	Шифр компетентності
1	Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації	ЗК1
2	Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології	ЗК2
3	Здатність до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організації, планування та прогнозування результатів наукових досліджень	ЗК3
4	Здатність ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні та експериментальні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань	ЗК4
5	Здатність до генерування нових ідей (креативність), абстрактного мислення, адаптації до нових умов та ситуацій	ЗК5
6	Здатність до наукової комунікації, міжнародного співробітництва, обстоювання власних наукових поглядів українською та іноземними мовами	ЗК6
7	Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми	ЗК7
8	Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у процесі спілкування, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації даних та представленні результатів дослідження	ЗК8
9	Здатність до публічного представлення і захисту наукових результатів, публічного виступу на вітчизняних та міжнародних наукових форумах, конференціях і семінарах	ЗК9
10	Здатність працювати в міжнародному науковому просторі, розробляти та управляти науковими проектами	ЗК10
11	Здатність ефективно і толерантно працювати в команді, самостійно та автономно; ставитися критично до власних наукових досягнень і досягнень інших дослідників; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми	ЗК11

Таблиця 2

**Спеціальні (фахові) компетентності (СК) випускників аспірантури
за спеціальністю 011 “Освітні, педагогічні науки”**

№	Зміст компетентності	Шифр компетентності
1	Здатність до оволодіння значним обсягом новітніх знань в галузі освіти	СК1
2	Здатність демонструвати персональну відповідальність і автономність у разі необхідності вирішувати непередбачувані та складні завдання у сфері освітньої діяльності	СК2
3	Здатність формулювати наукову проблему в галузі освіти, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики	СК3

Продовження табл. 2

4	Здатність визначати методологічні засади комплексного педагогічного спостереження і методологію вибірових обстежень, програму одноразових педагогічних спостережень, опитувань, моніторингу та ін	СК4
5	Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати результати педагогічних досліджень, інформацію про процеси, що відбуваються в освіті України та в світі	СК5
6	Здатність самостійно розробляти та запроваджувати методологію педагогічного дослідження, яка базується на результатах наукових досліджень, міжнародних стандартах та рекомендаціях.	СК6
7	Здатність удосконалювати методи проведення експериментальних педагогічних досліджень та методологію застосування методів статистичної обробки одержаних результатів	СК7
8	Здатність самостійно розробляти методи і технології навчання, формувати для них відповідну адекватну інформаційну базу, здійснювати аналітичне супроводження розроблених методів і технологій	СК8
9	Здатність до удосконалення педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних умінь майбутніх учених, викладачів вищої школи; оцінювання наукових проектів в галузі освіти	СК9
10	Здатність планувати й ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі; вибирати і ефективно використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання з метою забезпечення високого рівня особистісного та професійного розвитку студента	СК10
11	Здатність створювати власні науково-педагогічні матеріали за профілем кафедри (навчальну програму, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, розділи навчально-методичного посібника, навчальний посібник, підручник, практикум)	СК11
12	Здатність до практичного використання у власній педагогічній діяльності інформаційних технологій дистанційного навчання, в організації та проведенні наукових заходів (конференції, наукові семінари, майстер-класи тощо)	СК12
13	Здатність працювати із наукометричними базами даних з метою виконання власного наукового дослідження та вміння використовувати інтернет-технології для організації і забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації	СК13

1. Мета і завдання педагогічної практики

1.1. **Метою** педагогічної практики є формування у майбутнього доктора філософії спеціальної (дослідницько-викладацької) компетентності: здатності до реалізації освітньо-наукового процесу у вищих навчальних закладах.

1.2. Основними **завданнями педагогічної практики** є оволодіння/удосконалення аспірантами навчально-дослідницькими, конструктивно-планувальними, організаційними та комунікативно-навчальними вміннями, що передбачає опанування:

- навчально-методичної та науково-методичної діяльності;
- структурування і психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал;
- умінь систематизації навчальних і виховних завдань;

• методів і прийомів складання задач, вправ, тестів з різних тем, усного та письмового викладу матеріалу дисципліни, різноманітними освітніми технологіями.

У ході практичної діяльності з ведення навчальних занять аспірант має оволодіти вміннями постановки навчально-виховних цілей, вибору типу, виду заняття, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів; діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності. У ході відвідування занять, що проводяться викладачами відповідних дисциплін, аспіранти мають ознайомитися з різними способами структурування і пред'явлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами і прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі, зі специфікою взаємодії в системі "студент – викладач". Основне завдання педагогічної практики – показати результати комплексної психолого-педагогічної, соціально-економічної та інформаційно-комунікаційної підготовки аспіранта до науково-педагогічної діяльності.

2. Мета і завдання асистентської практики з іноземної мови у вищих навчальних закладах

2.1. **Метою** педагогічної практики є оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами навчання іноземної мови, формування в них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань основ методичної теорії професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних методичних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. В результаті проходження педагогічної практики в аспірантів мають бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача іноземної мови, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної (аудиторної та позааудиторної) й дослідницької роботи.

2.2. Основними **завданнями асистентської практики з іноземної мови** є оволодіння / удосконалення аспірантами навчально-дослідницькими, конструктивно-планувальними, організаційними та комунікативно-навчальними вміннями, що передбачає:

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією практичного курсу з іноземної мови; спостереження за освітнім процесом та аналіз його організації;
- вивчення рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь студентів, їхнього ставлення до дисципліни "Іноземна мова", їхніх пізнавальних здібностей;
- проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу і засобів унаочнення, виходячи з поставлених завдань;
- визначення та реалізацію конкретних цілей і завдань освітнього процесу з урахуванням ступеню навчання;
- здійснення поточного та перспективного планування аудиторної та позааудиторної роботи й організація виконання накресленого плану;
- вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання та контролю за пізнавальною діяльністю студентів;
- встановлення та підтримка засобами іноземної мови різноманітних мовленнєвих контактів зі студентами;
- використання свого іншомовного досвіду та адаптація його до рівня вимог програми, можливостей і загального розвитку студентів;
- аналіз та узагальнення передового досвіду навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

3. Мета і завдання асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації

3.1. **Метою** асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є формування у майбутнього доктора філософії спеціальної (дослідницько-викладацької) компетентності: здатності до реалізації освітньо-наукового процесу з теоретичних дисциплін у вищих навчальних закладах (проведення практичних/семінарських занять) .

3.2. Основними **завданнями** асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є оволодіння/удосконалення навчально-дослідницькими, викладацькими, конструктивно-планувальними, організаційними та комунікативно-навчальними вміннями, що передбачає:

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією теоретичних курсів у вищому навчальному закладі;
- відвідання практичних/семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації, спостереження та аналіз освітньо-наукового процесу з його теоретичним обґрунтуванням;
- аналіз наукових публікацій з методики навчання дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу до практичних/семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- аналіз та узагальнення передового досвіду проведення практичних/семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- участь у науково-методичних семінарах;
- проведення наукових досліджень в галузі обраної наукової спеціалізації.

4. Мета і завдання доцентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації

4.1. **Метою** доцентської педагогічної практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є вдосконалення спеціальної (дослідницько-викладацької) компетентності майбутнього доктора філософії: здатності до реалізації освітньо-наукового процесу з теоретичних дисциплін у вищих навчальних закладах (проведення лекцій, керування науковою роботою студентів, співпраця з науково-педагогічними працівниками кафедри) .

4.2. Основними **завданнями** доцентської педагогічної практики є вдосконалення навчально-дослідницьких, лекторських, конструктивно-планувальних, організаційних та комунікативно-навчальних умінь, що передбачає:

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією лекційних курсів у вищому навчальному закладі;
- відвідання лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації, спостереження та аналіз освітньо-наукового процесу з його теоретичним обґрунтуванням;
- аналіз наукових публікацій з методики читання лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу до лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- аналіз та узагальнення передового досвіду читання лекційних курсів з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- участь у наукових семінарах;
- проведення наукових досліджень в галузі обраної наукової спеціалізації;
- керівництво науковою роботою студентів.

5. За умов виконання завдань трьох видів практик аспіранти повинні

знати:

- правові та нормативні основи функціонування системи освіти;
- порядок реалізації основних положень і вимог документів, що регламентують діяльність вищого навчального закладу, кафедри та викладацького складу щодо вдосконалення навчально-виховної, методичної і наукової роботи на основі державних освітніх стандартів;
- прийоми лекторської майстерності, техніки мовлення, правила поведінки на заняттях в аудиторії;
- основні поняття і категорії навчальних дисциплін в галузі обраної наукової спеціалізації;
- навчально-методичні комплекси з навчальних дисциплін для студентів вищих навчальних закладів;

- сучасні підходи до формування у студентів комунікативної компетентності (в тому числі іншомовної);
- інноваційні методичні технології навчання у вищих навчальних закладах;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості різних видів компетентностей;

- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у вищих навчальних закладах;
- основи планування освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

• **вміти:**

- формувати загальну стратегію вивчення дисципліни на основі діяльнісного науково-методичного підходу;
 - проявляти ініціативу у вирішенні визначених практичних завдань і застосовувати набуті теоретичні знання та сформовані навички;
 - визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
 - аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
 - аналізувати, добирати й ефективно використовувати завдання/вправи різних типів і видів;
 - формувати у студентів комунікативну компетентність (в тому числі іншомовну);
 - використовувати у процесі формування дослідницько-викладацької компетентності інноваційні методичні технології;
 - контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників дослідницько-викладацької компетентності;
 - планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
 - постійно удосконалювати свою професійну компетентність;
 - реалізувати особистий творчий потенціал;
 - вдосконалювати дослідницькі вміння у конкретній професійній діяльності.
- У цілому на педагогічну практику відводиться 180 годин/ 6-ть кредитів ЄКТС.

6. Інформаційний обсяг практик

Змістовий модуль 1.

Асистентська практика з іноземної мови у вищих навчальних закладах

1.1. Освітня робота аспіранта у вищому навчальному закладі

- Ознайомлення з робочою програмою курсу, навчально-методичними комплексами / підручниками та методичними розробками.
- Планування та складання планів-конспектів окремих практичних занять та циклу занять.
- Проведення практичних занять.
- Відвідування практичних занять викладачів та інших аспірантів.
- Проведення спостережень та аналізу відвіданих практичних занять.
- Проектування та виготовлення допоміжних дидактичних посібників.
- Перевірка письмових робіт студентів.

1.2. Організація позааудиторної роботи зі студентами

- Спостереження та аналіз окремих видів позааудиторної роботи, що проводять викладачі.
- Планування окремих видів позааудиторної роботи, що відповідають віковим особливостям студентів.
- Підготовка та проведення запланованої позааудиторної роботи.
- Відвідування, проведення спостережень та аналізу позааудиторних заходів, що проводять інші аспіранти.

1.3. Науково-дослідницька робота аспіранта

- Вивчення наукової методичної літератури з метою підвищення професійного рівня.
- Участь у роботі методичних/наукових семінарів, виступи на методичних/наукових семінарах.
- Тестування рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності студентів.
- Проведення методичного аналізу мовного матеріалу, що вивчається, з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами.
- Виконання експериментальної частини дисертації.

Змістовий модуль 2.

Асистентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації

2.1. Освітня робота аспіранта у вищому навчальному закладі

- Вивчення документації кафедри (плани роботи, типові і навчальні програми курсів, методичні розробки).
- Відвідування та аналіз практичних/семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації.
- Підготовка і проведення не менше двох семінарських/практичних занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації.

2.2. Організація позааудиторної роботи зі студентами

- Ознайомлення з планом позааудиторної роботи кафедри.
- Участь у засіданнях студентських наукових гуртків і проблемних груп.
- Підготовка і проведення одного позааудиторного заходу (наприклад, засідання наукового гуртка).

2.3. Науково-дослідницька робота аспіранта

- Вивчення планів наукової роботи кафедри.
- Участь у засіданнях кафедри (обговорення кандидатських дисертацій).
- Участь у науково-методичних семінарах.
- Участь у наукових конференціях.
- Рецензування курсових/дипломних робіт студентів бакалаврату.
- Апробація результатів дослідження за темою дисертації (виступ на конференції, підготовка тез доповіді за темою дослідження до опублікування).

Змістовий модуль 3.

Доцентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації

3.1. Освітня робота аспіранта у вищому навчальному закладі

- Відвідування та аналіз лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації.
- Підготовка і проведення не менше 1-єї лекції з дисциплін обраної наукової спеціалізації.

3.2. Організація позааудиторної роботи зі студентами

- Участь у засіданнях студентських наукових гуртків і проблемних груп.
- Підготовка і проведення одного позааудиторного заходу (наприклад, засідання секції на студентській науковій конференції).

3.3. Науково-дослідницька робота аспіранта

- Участь у засіданнях кафедри (обговорення кандидатських дисертацій).
- Участь у науково-методичних семінарах.
- Участь у наукових конференціях.
- Участь у засіданнях спеціалізованої вченої ради.
- Рецензування тез доповідей студентів магістратури.
- Апробація результатів дослідження за темою дисертації (виступ на конференції, підготовка статті за темою дослідження до опублікування).

7. Оцінювання результатів практичної підготовки аспірантів

7.1. Оцінка результатів **асистентської практики аспіранта з іноземної мови** здійснюється за 100-бальною шкалою:

- діяльність аспіранта як викладача іноземної мови (ІМ) – до 70 балів (із них: викладацька робота – до 40 балів; позааудиторна робота з ІМ – до 20 балів; науково-дослідницька робота – до 10 балів);
- діяльність аспіранта як куратора академічної групи – до 30 балів.

7.2. Оцінка результатів **асистентської практики аспіранта з дисциплін обраної наукової спеціалізації** здійснюється за 100-бальною шкалою: діяльність аспіранта як викладача дисципліни з **обраної наукової спеціалізації** (семінарські/практичні заняття) – до **100 балів** (із них: викладацька робота – до 50 балів; позааудиторна науково-виховна робота – до 20 балів; науково-дослідницька робота – до 30 балів).

7.3. Оцінка результатів **доцентської практики аспіранта з дисциплін обраної наукової спеціалізації** здійснюється за 100-бальною шкалою: діяльність аспіранта як викладача дисципліни з **обраної наукової спеціалізації** (лекції) – до **100 балів** (із них: викладацька робота – до 50 балів; позааудиторна наукова робота – до 20 балів; науково-дослідницька робота – до 30 балів).

7.4. Загальна оцінка аспірантів за підсумками кожної з практик

Результати досягнень аспірантів під час практик визначаються оцінками **“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”** за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС (див. табл. 3).

Таблиця 3

Сума балів за всі види діяльності під час науково-асистентської практики	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

8. Рекомендована література

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи / С. С. Вітвицька. – К: Логос, 2003. – 221 с.
2. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Освіта, 2005. – 396 с.
3. Вступне слово до Проекту Тьонінг – гармонізація освітніх структур у Європі: Внесок університетів у Болонський процес. – Education and Culture. Socrates-Tempus, 2006. – 106 с. // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates.html>
4. Вступне слово до проекту Тьонінг – гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес // Європейська комісія: Дирекція з освіти і культури, 2008. – 108 с. // [Електронний ресурс] : Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf
5. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. учеб. заведений / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – [3-е изд. стер.]. – М. : Издательский центр “Академия”, 2006. – 336 с.

6. Гурвич П.Б. Теория и практика эксперимента в методике преподавания иностранных языков / П.Б. Гурвич. – Владимир, 1980. – 103 с.
7. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ. ; за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
8. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – СПб. : КАРО, 2005. – 352 с.
9. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва ; пер. з англ. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
10. Ключевые ориентиры для разработки и реализации образовательных программ в предметной области "Иностранные языки". Publicaciones de la Universidad de Deusto, Bilbao, Espana, 2013. – 64 p.
11. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності / Т.І. Коваль, С.О. Сисоєва, П.П. Сущенко. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. – 380 с.
12. Майєр Н.В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: монографія / Н. В. Майєр. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. – 472 с.
13. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. ; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої]. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
14. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій : [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня "магістр"] / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.А. та ін. ; за ред. Ніколаєвої С.Ю. – К.: Ленвіт, 2011. – 332 с.
15. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник / С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2008. – 285 с.
16. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
17. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова ; за ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП "НВЦ "Пріоритети", 2014. – 120 с.
18. Сисоєва С. Підготовка докторів філософії у галузі освіти: досвід провідних університетів світу / С. Сисоєва, І. Рєгейло // Рідна школа. – 2008. – № 1. – С. 35–48.
19. Churchill H., Sangers T. Getting Your PhD – A Practical Insider's Guide. – SAGE, 2007. – 240 p.
20. Heggelund M., Nerad M. Toward a Global PhD? – Forces and Forms in Doctoral Education Worldwide. – University of Washington Press, 2011. – 320 p.
21. Mackey A., Gass S. Research Methods in Second Language Acquisition – A Practical Guide. – John Wiley & Sons, 2011. – 272 p.
22. McDonough J., McDonough S. Research Methods for English Language Teachers. – London : ARNOLD, 1997. – 262 p.
23. Murray R. How to Write a Thesis. - McGraw-Hill Education , 2011. – 325 p.
24. Nerad M., Evans B. Globalization and Its Impacts on the Quality of PhD Education – Forces and Forms in Doctoral Education Worldwide. – Springer, 2014. – 238 p.
25. Paltridge B., Starfield S. Thesis and Dissertation Writing in a Second Language – A Handbook for Supervisors. – Bloomsbury Publishing, 2015. – 528 p.
26. Phakiti A. Experimental Research Methods in Language Learning. – Bloomsbury Publishing, 2014. – 368 p.
27. A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles, Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes (2009), University of Deusto Press. – P. 55. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/publications/290-tuning-guide-to-formulating-degree-programme-profiles.htm>

28. Lokhoff J. et al. (Eds.). A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes, Tuning Association, 2010. – 96 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>
29. Petre M. The Unwritten Rules of PhD Research / М. Petre. – London: McGraw-Hill Education, 2010. – 288 p.
30. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area [Електронний ресурс]. – ENQA, 2015. – 41 p. – Режим доступу: <http://www.enqa.eu/pubs.lasso>

9. Рекомендовані Інтернет-ресурси

- <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/>
http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_en.htm
<http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=73>
http://bologna-centr.at.ua/index/ukraina_i_bolonskij_process/0-19
<https://www.gse.harvard.edu/doctorate/doctor-philosophy-education>
<http://www.cmu.edu/dietrich/modlang/graduate/phd/index.html>
<https://ed.stanford.edu/academics/doctoral/ships#open2-3>
<http://www.cps.neu.edu/degree-programs/graduate/doctoral/education/doctor-education-teaching-learning.php>
- <http://www.ecml.at/>
<http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/>
http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/default_fr.asp
<http://www.tandfonline.com/toc/cwse20/current>
- <http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58065>
<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58063>
<http://www.ets.org/portal/site/ets/menuitem.fab2360b1645a1de9b3a0779f1751509/?vgnextoid=69c0197a484f4010VgnVCM1000022f95190RCRD>
<http://www.ielts.org/>
<http://www.cambridgeesol.org/>
<http://www.ets.org/portal/site/ets/menuitem.fab2360b1645a1de9b3a0779f1751509/?vgnextoid=06cfd898c84f4010VgnVCM1000022f95190RCRD>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/exams>
<http://www.oup.com/elt/global/products/oet/>
<http://www.oxfordenglishtesting.com/>
https://www.oxfordenglishtesting.com/browse_tests.aspx?menuId=2&userType=2
- <http://www.cambridgeenglish.org/exams/general-english-and-for-schools/>
<http://www.britishcouncil.org.ua/teach/resources/online-resources>
<http://www.alte.org/resources>
<http://www.deutschzentrum.org.ua/>
<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/lm/prf/ft1/ukindex.htm>
<http://institutfrancais-ukraine.com/ua/apprendre/delf-dalf>
http://ave.cervantes.es/prueba_nivel/registro/test_de_clasificacion.php?origen=webAVE

ЛІТЕРАТУРА

1. Байденко В.И. Пути совершенствования докторской подготовки: Европа и США (статья третья) / В.И. Байденко, Н.А. Селезнёва // Высш. образование в России. – 2010. – № 11. – С. 99–112.

2. Байденко В.И. Содержательно-структурные особенности европейского докторского образования (статья вторая) / В.И. Байденко, Н.А. Селезнёва // Высш. образование в России. – 2010. – №10. – С. 89–104.
3. Закон України "Про вищу освіту" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Кравченко А.С. Стандартизация педагогического образования в современных университетах США: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / А.С. Кравченко; Рос. гос. пед. ун-т. – СПб., 2012. – 22 с.
5. Регейло І.Ю. Підготовка фахівців за докторськими програмами у США / І.Ю. Регейло // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2011. – Вип. 1. – С. 116–121.
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / за ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП "НВЦ "Пріоритети", 2014. – 120 с.
7. Таланова Ж.В. Докторська підготовка у світі та Україні: монографія / Ж.В. Таланова. – К.: Міленіум, 2010. – 476 с.
8. Carnegie Project on the Education Doctorate [Electronic resource]. –Stanford. – Mode of access: <http://www.carnegiefoundation.org/education-doctorate>. – Title from the screen
9. Harvard Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <https://www.gse.harvard.edu/> Johns Hopkins University, School of Education [Electronic resource]. – URL: <http://education.jhu.edu/Academics/doctoral/>
10. QS World University Rankings [Electronic resource]. – URL: <http://www.topuniversities.com/qs-world-university-rankings>
11. Stanford University, Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <https://ed.stanford.edu/academics/doctoral>
12. Taylor J. Quality and Standards: the Challenge of the Professional Doctorate / J.Taylor // Higher Education in Europe. – 2008. – V. XXXII I, №1. – P. 65–88
<http://classifications.carnegiefoundation.org>
13. University of California, Berkeley. Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <http://gse.berkeley.edu/graduate-studies>
14. University of California, Los Angeles, School of Education and Information Studies [Electronic resource]. – URL: <http://gseis.ucla.edu/education>
15. University of Cambridge, The Faculty of Education [Electronic resource]. – URL: <http://www.educ.cam.ac.uk/courses/graduate/>
16. University of Michigan, School of Education [Electronic resource]. – URL: http://www.soe.umich.edu/academics/doctoral_programs/
17. University of Oxford, Department of Education [Electronic resource]. – URL: <http://www.education.ox.ac.uk/courses/d-phil/>
18. University of Pennsylvania, Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: http://www.gse.upenn.edu/degrees_programs/by_degree

REFERENCES

1. Bajdenko V.Y. Puty sovershenstvovaniya doktorskoj podgotovky: Evropa y SShA (stat'ia tret'ia) / V.Y. Bajdenko, N.A. Selezniova // Vyssh. obrazovanye v Rossyy. – 2010. – №11. – S. 99–112.
2. Bajdenko V.Y. Soderzhatel'no-strukturnye osobennosti evropejskoho doktorskoho obrazovaniya (stat'ia vtoraiia) / V.Y. Bajdenko, N.A. Selezniova // Vyssh. obrazovanye v Rossyy. – 2010. – № 10. – S. 89–104.
3. Zakon Ukrainy "Pro vyschu osvitu" [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Kravchenko A.S. Standartyzatsiia pedahohycheskoho obrazovanyia v sovremennykh unyversytetakh SShA: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.01 / A.S. Kravchenko; Ros. hos. ped. un-t. – SPb., 2012. – 22 s.
5. Rehejlo I.Yu. Pidhotovka fakhivtsiv za doktors'kymy prohramamy u SShA / I.Yu. Rehejlo // Neperervna profesijna osvita: teoriia i praktyka. – 2011. – Vyp. 1. – S. 116–121.
6. Rozroblennia osvitynykh prohram. Metodychni rekomendatsii / Avt.: V.M. Zakharchenko, V.I. Luhovyj, Yu.M. Rashkevych, Zh.V. Talanova / za red. V.H. Kremenia. – K. : DP “NVTs “Prio-rytety”, 2014. – 120 s.
7. Talanova Zh.V. Doktors'ka pidhotovka u sviti ta Ukraini: monohrafiia / Zh.V. Talanova. – K.: Milenium, 2010. – 476 s.
8. Carnegie Project on the Education Doctorate [Electronic resource]. –Stanford. – Mode of access: <http://www.carnegiefoundation.org/education-doctorate>. –
9. Harvard Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <https://www.gse.harvard.edu/> Johns Hopkins University, School of Education [Electronic resource]. – URL: <http://education.jhu.edu/Academics/doctoral/>
10. QS World University Rankings [Electronic resource]. – URL: <http://www.topuniversities.com/qs-world-university-rankings>
11. Stanford University, Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <https://ed.stanford.edu/academics/doctoral>
12. Taylor J. Quality and Standards: the Challenge of the Professional Doctorate / J.Taylor // Higher Education in Europe. – 2008. – V. XXXII I, №1. – R. 65–88
<http://classifications.carnegiefoundation.org>
13. University of California, Berkeley. Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: <http://gse.berkeley.edu/graduate-studies>
14. University of California, Los Angeles, School of Education and Information Studies [Electronic resource]. – URL: <http://gseis.ucla.edu/education>
15. University of Cambridge, The Faculty of Education [Electronic resource]. – URL: <http://www.educ.cam.ac.uk/courses/graduate/>
16. University of Michigan, School of Education [Electronic resource]. – URL: http://www.soe.umich.edu/academics/doctoral_programs/
17. University of Oxford, Department of Education [Electronic resource]. – URL: <http://www.education.ox.ac.uk/courses/d-phil/>
18. University of Pennsylvania, Graduate School of Education [Electronic resource]. – URL: http://www.gse.upenn.edu/degrees_programs/by_degree